

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za ožnanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 15. junija.

Z velikim zatajevanjem samega sebe so poleg drugih poslanci staročeški glasovali za naučni budget in s tem zopet za nekaj časa utrdili škripajoči in omahujoči pl. Gauča ministerski stol, z ganljivo gorečnostjo podpirali so grofa Taaffea in njegovo vlado, storili so morda več, nego bodo mogli opravičevati in zagovarjati pred kočljivimi volilci svojimi, navzlic temu pa se nad njimi izpolnjuje bridka resnica starega pregovora, da je „nehvaležnost plača sveta“.

Jedva so se zatvorile državnega zbora duri in mnogi morda neso še domov dospeli, že jim je našega ministerstva „enfant terrible“, naučni minister pl. Gauč, podtaknil kukavično jajce, katero bode vzbudilo skrajno nevoljo po vseh pokrajinah čeških. Imenoval je namreč kot deželnega nadzornika za srednje šole Vojteha Kotsmicha, ravnatelja Olomuške gimnazije.

Kdo in kakšen je novi šolski nadzornik Vojteh Kotsmich? Na to vprašanje čitamo odgovor v „Narodnih Listih“: To je slavni „Čeh“ Kotsmich, ki se je pri poslednjih občinskih volitvah demonstrativno postavil proti narodu našemu podpisavši volilni oklic nemških nacionalcev Olomuških, kateri je kot ravnatelj „slovan-ske“ gimnazije v Olomuci profesorjem prepovedal, voliti z narodno stranko, to je isti gospod Kotsmich, kateri je kot bližnji sorodnik (svak) zloglasnega Brnskega Germanomana in župana Winterhol-lera kot odločen pristaš pristopil nemški-ustavo verni stranki in je odločen privrženec one „nemške narodne vlade na Moravskem“, katerej so na čelu razni Sturm, Chlumetzki in Winterholli.“

Rodom Čeh pripada Kotsmich k oni speciji čudnih značajev, ki z vsemi silami zadržuje narodni razvoj, katera pri volitvah pomaga nasprotnikom našim do zmage, katera po prislovi „hujši poturica nego Turek“ kaže večjo iskrenost v službi Nemcev in Madjarov, nego slednji sami. Zato tudi „Narodni Listy“ trde, da je imenovanje Kotsmichovo za šolstvo osodnejši udarec, nego lanske Gautscheve ordonnance.

Naravno je, da rečeno imenovanje je mlado-češkemu glasilu rabi kot novo rožje proti Staro-čehom, kateri so volilcem svojim nasproti zares v

veliki zadregi, kajti njihovi listi vsi povprek javljajo, da je to imenovanje vzbudilo splošno opravičeno nevoljo. Staročeška glasila obžalujejo to novo hibo, ki bode še bolj razburila nezadovoljne duhove, in pripovedujejo pri tej priliki, da Kotsmich niti v „terni“ ni bil, da nema nikake sposobnosti za svojo novo službo in da so se, kakor „Česki klub“, tako tudi druge politiške osebe izrekle proti imenovanju Kotsmichovemu.

Da ni vse to nič izdalo, je pač žalostno, kajti iz vsega tega vidimo, da je naposled odločilna le samovolja Gaučeva, kateri postopa tako, kakor da bi bil njegov jedini smoter, zlomiti teško zvarjeni železni obroč, ki spaja sedaj našo parlamentarno večino. Že lanske „ordonance“ napravile so veliko zgage in pomnožile število mladočeških poslancev, imenovanje Kotsmichovo pa bode zopet marsika-teremu staročeškemu poslancu odvzelo maudat in grof Taaffe gotovo ne bode pl. Gauču na tem ime-novanju čestital.

Imenovanje Kotsmichovo se nas v premi črti ne dotika, a posredno pa daje premišljati tudi nam, kajti, „danes meni, jutri tebi“, danes so prizadeti Čehi, jutri lahko mi. Gauč je absolutist in če s Čehi tako brezozirno postopa, česa je pričakovati nam? Zatorej se nam rečeno imenovanje zdi jako pomenljivo, uprav simptomatično, zatorej nam nedostaje prave vere v Gaučevo blagohotnost, marveč usiljujejo se nam pesimistične misli. So li slednje osnovane, ali ne, videli bomo, predno pretečeta dobra dva meseca.

Slovensko društvo v Mariboru.

Iz Maribora, 14. junija. [Izv. dop.]

Slovensko društvo se je začelo znova gibati. Radi se spominjamo shodov, katere je to za slovenski Štajer silno potrebno in koristno društvo sklicalo na raznih mestih. Vselej je prišlo mnogo ljudstva in nasledek shodov so bile povoljne volitve v deželni zbor štajerski in v državni zbor. Poslednji dve leti pa se društvo ni gnilo. Tembolj smo se veselili, da je odbor sklical redni občni zbor na nedeljo 10. junija in tako dokazal, da društvo še živi. Ravno v Mariboru, kjer smo o svojem času praznovali velike narodne slavnosti in vzlic nasprotju

v mestu dosegli lepe narodne zmage pri volitvah, treba, da si ohranimo, kar imamo narodnih društev, v prvi vrsti čitalnico, kot središče socijalnega življenja in Slovansko društvo, ustanovljeno za ves slovenski Štajer. Čitalnica je poslednjo zimo ponujala svojim članom prav prijazne veselice in zabavne večere z mikavnim berilom. In zdaj je tudi „Slovensko društvo“ spet stopilo na dan. Da se narod zanima za društvo, kazala je obilna udeležba, društveniki došli so od vseh strani slovenskega Štajerja. Prišli so državni in deželni poslanci, da so poročali o svojem delovanju.

G. dr. Radač je predsedoval zboru in srčno pozdravil navzočne. Narisal je dosedanje delovanje društveno, ki je zlasti v prvih letih po ustanovitvi bilo jako živahno. Potem se je volil novi odbor. G. dr. poslanec M. Vošnjak predlaga, da naj se voli vslikom predsednikom g. dr. Radač, čemur zbor pritrdi z živahnimi živioklici. A dr. Radač izjavlja, da mu ni mogoče prevzeti častnega mesta, ker je preobložen z raznim drugimi opravili, ter nasvetuje g. dr. poslancu dr. Gregorcu, ki je potem bil soglasno izvoljen in kateri je zahvaljeval se za izkazano za-upanje izjavil, da bode kar mogoče pospeševal društvene namene. O volitvi v odbor smo že poročali. Imena izvoljenih mož so nam porok, da bodo skrbeli za razvoj društva.

Po volitvi se je oglasil dr. Gregorec in v obširnem, tu in tam jako zasoljenem govoru poročal o poslednjem zasedanju državnega zbora. Jako imenitne zakone je rešil državni zbor, zlasti sladkorni in žganjarski zakon, zraven teh še mnogo manjših zakonov, mej katerimi je omeniti zlasti onega, po katerem se ureja odpisovanje zemljiškega davka po elementarnih neizgodbah. V odseku dodelan je tudi še drug za kmetijski stan imenitea zakon o nasledovanju na kmetijskih posestvih srednje velikosti. Rešen bode še letos v državnem zboru ter zabranjeval, da se kmetije ne bodo še naprej tako rušile, kakor se to dogaja v poslednjih letih. Potem razpravlja budgetno debato, pri kateri je minister Gautsch malone izgubil ravnotežje. Levičarji pa so se hudo motili, ako so računali na razpad večine. Res, da je vlada zahtevala velikih žrtev z novim davkom na žganje, pa slovenski poslanci so lahko

LISTEK.

Rusko Poljsko.

Spisuje Čormov.

(Dalje.)

VI.

Kakor Rusi, ohranili so tudi Poljaki gostoljubnost slovansko neoskrunjeno.

Pridi kedarkoli in po kakeršnem koli opravku v dom poljski, poprosi se te na čašo in na pri-grizek.

Kako je še življenje po deželi, v hišah plemičev, velikoposestnikov!

Gospodski praznuje svoj god. Sorodniki in prijatelji pripeljejo se iz raznih strani dežele. Četvorka prihaja za četvorko in tam zopet šestke. Vsaj je nekaterim pot daljna in 4 čile konje, ali celo 6 jih je treba upreči.

Kako pripokajo vozniki in kake si pripeljejo dame v družbi uljudnih gospodov! V odločeno gre vsakdo sobo, da odloži prašno obleko potno in opravi potrebno toaletto. Potem se prične z gostovanjem. po dva, tri dni trajajočim. Kakimi se obklada jedmi miza in kako se ti smeje vince v premnogih butel-

kah. Ne zabi pa fraka! Trebaš ga sigurno. Ni je take gostije brezi sijajnega plesa. In kako se pleše! Pretežavno je opisati bujno to plesanje raz-vnetih Poljakov. In kedar prično krasni svoj ples „mazur“! Kako ga opisati človeku, ki ga še ni nikedar videl? Prekrasnih teh slik v plesu, divnega zamotanja in čudovitega razvečaja posameznih podob? Značaj in živelj poljski razodeva se ti jasno v tem plesu. Ličnega, srčno veselega gibanja ples-ska naloga je, rekel bi človek, da ohlaja in utešuje strast plesalčev, pomirja divje lepo njegovo vretje. Veliki skladatelj poljski, Szopen, umelodoval je ču-dovito mazur. Ples ta je tako svojstven, da se ga tujci skoro ne mogo priučiti. Le Rusi plešejo ga dobro, tako vsaj trde Poljaki sami. Tudi Nemci v vladjah nadbaltičkih goje ga posebno radi, a uspeh jim ni posebno srečen. Poseben entuzijazem vzbudi mazur v ptujcih. Vemo, kako ga občudujejo Dunaj-čanjé pri velikem balu poljskem.

In te Poljke, krasne te ženske! Kdor jih ni videl, ni občeval ž njimi, jih ne pozna in ne more poznati. Če prideš celo v najslabše hiševanje, pod „szlachecko strzecho“, kjer ti polni oči vprečnost istine in navideznosti, v „palac“, kder se še najdo sledi boljših običij po stenah in pripoveduje pohi-

štvo obrabljeno o lepših časih in ti prinese namesto služabnika, kakor je tam navadno, živa hišina časo vinca, ter te vse to morebiti vznemirja — počakaj, zadovoljen bodeš, da vesel; vse prežene ti ljubezniva gospodinja. Stori ti ona najbolj zanemarjen salon prekrasnim. Ta miloba, izražajoča se v vsem dejanji in nehanji Poljk, daje zlasti damam boljših krogov posebno pridobljivo ljubkost. Francozinje poznamo kot prave ženske salonske in izvanredne v zabavi — ne to ni samo njih lastnost — i Poljke to umo, isto tako, ko one. Izborne so v pogovoru lahko, uljudnem in pikantnem. Vrh vsega pa je še priznana njih lepota. Da, krasne so, ognjevit in mile, pobožne in koketne. Ni čudo, da jih časte moški kot polbožice. Nenavadno silen jim je tudi čut domovinski. Domoljubke so ti, kakor kakor jih nema kmalu kak drug narod, goječe čisto rodoljubje v vročem svojem srci, polnem goreče ljubezni do pre-drage očevina. Kdo ni čital in slišal o prav drznih činih izvršenih Poljkami za časa nesrečnih povstanj? Kakim navdušenjem delovale so te krasotice za na-rodno stvar in kako jačile z v nemavnim svojim po-četjem pogum bojniki!

Da, priprjetno je v njihovi družbi in opasno človeku mehkodušnemu; težavno se posloviš ž njimi;

glasovali za ta zakon. Levičarji in Gautschevi prijatelji, ki silno brepené po ministerskih sedežih, bodo morali še potrpeti. Večina je zdaj utrjena za dolgo časa, ako bode Taaffe tudi proti Gautschu, če treba varoval vladni sistem. Izmej vseh treh šolskih predlogov (Liechtenstein, Lienbacher, Herold) govorniku ne ugaja nobeden. Šolski zakon mora takšen biti, da jamči za razvoj verskih in narodnih stremeljenj.

Po pohvalno končanem govoru se je oglašil kmetski volilec od Šent Ilja ter vprašal, kako je z davkom na žganje in z zakonom proti umetno narejenim vinom. Poslanec M. Vošnjak odgovarja, da podraženje žganja bode le na korist vinogradnim krajem, ne glede na zle posledice žganjepivstva ki se povsod prikazujejo v duševnem in gmotnem propadu žganju udanih ljudi. Državni stroški zlasti za vojaštvo čedalje bolj naraščajo, zato je treba poiskati novih dohodkov, novih virov. Segati bi se moralo na direktne davke, ko bi se zavrnel davek na žganje. Zastran umetno narejenih vin je govornik že v deželnem zboru vprašal vladu, ki izvršuje dotični zakon, nakar je Kubeck odgovoril, da je ves čas, odkar je zakon, bil naznanjen samo jeden slučaj, v katerem je bil kaznovan prodajalec take brozge. Ljudstvo naj le vselej, kadar ima koga na sumu, da prodaja ali toči umetno narejeno vino, to naznani političnemu oblastvu, ki bode gotovo storilo svojo dolžnost.

Poslanec dr. Josip Sernec izreka, da se popolnoma strinja z večino državnega zbora in poroča potem o svojem delovanju v štajerskem deželnem zboru. Poslanec dr. Jurtela, ki je bil zadržan, da bi se bil osobno udeležil, nasvetuje pismeno, da se naj zniža naročnina „Slov. Gospodarju“ ter tako omogoči, da si ga prosto kmetsko ljudstvo še obilneje naroča. Tej želji se pa, žal, menda ne bode moglo ustreči.

Po obcnem zboru je odbor zboroval ter volil podpredsednikom č. g. dr. Mlakerja, tajnikom dr. Dečka in blagajnikom Fr. Divjaka.

Govor drž. poslanca dr. Gregorca v državnem zboru v 238. seji dne 23. maja 1888.

Visoka zbornica! Prizadeval se bodem, da ustrezem željam Njega ekselence ministerskega predsednika in le ob kratkem omenim nekatere pomankljivosti na Štajerskem, o katerih mislim, da bi je lahko odpravila pravosodna uprava o primernem času.

Začenjam z beležništvom. Ni treba biti jurist, da spozna važnost beležništva. Treba dobrega juridičnega izučenja in vztrajno delavne sile, da se zadostuje zahtevam beležništva. Poleg tega pa neobhodno treba v mešovitih deželah popolnega znanja obeh jezikov. Vsaj se na to ozirajo tudi državni osnovni zakoni, tako zagotavlja člen XIX. državnih osnovnih zakonov ravnopravnost torej tudi rabo vseh v deželi navadnih jezikov ne le v šoli, temveč tudi v uradu.

Tudi beležniški red iz 1871. leta ima natančna določila zastran jezikovne kvalifikacije beležnikov. Zavezani so pa tudi še s prisego, ravnati se po dotičnih zakonih. Na Spodnjem Štajerskem v tako imenovanem okoliši Celjskega okrožnega sodišča

in vesel si lahko, če si otmeš srce mirno in prazno. In ta papiroska, katero ti ponudi ljubko z belimi svojimi prstki! Ne pušiš je lahko stoično. Še sedaj mi je žal, da sem ocenjeval preveč papiroso duhtečo in okusen čaj, krasnim damam pa vse vprek odgovarjal z lehkotnim srcem, odprtim vsem in nobeni. Krasna ta bitja pa imajo jednak tudi lastnosti, prouzročujoče moškim dovolj preglavice.

Smela njih nprav in lahkotno svojstvo ustvarja jih površnim, da lehkomišelnim v življenju praktičnem. Uzorne sem pač našel mej njimi gospodinje, a večinoma jim polni preveč glavico potratna gizdavost in želja, ustreči vsem zahtevam običajnega sveta. No, navadne so to sicer kreposti hčerk Evinih.

Poljski narod delil se je od nekdaj nenavadno strogo v posebne, nedotakljive vrste. Plemstva bilo je ko listja in trave, a kmet sužen, brezi vse lastnine je jedva dibal. Srednjega stanu ni bilo nič, manjkalo čisto meščanstvo, kakor sem že prej neke razložil. Plemič se ni nikdar in nikoli približal kmetu in ta zopet ni se mogel nobenim načinom preleviti meščanom, vsaj mu je manjkalo v to vsake priloznoti. Nemogoč je bil takrat kak neodvisen zboljšek narodov.

Manifest cara Aleksandra II., 19. februarija

živi po poslednjem uradnem številjenji 41.378 Nemcev poleg 379.872 Slovencev.

Iz tega sledi neoporekljiva potreba, da mora v tem sodnjem okoliši vsak notar popolnem znati nemški in slovenski. Žal, da temu še vedno ni tako. Hvaležno priznavam, da je sedanje vodstvo pravosodnega ministerstva že marsikaj zboljšalo, a mnoge pomankljivosti so še ostale. Tako je v Mariborskem okrajnem glavarstvu 9150 Nemcev in 75.312 Slovencev, in vendar tam uraduje z nekdanjih časov beležnik, ki slovenščine nikdar ni znal in je tudi ne bode. Vse slovensko mu je zoperno. Če kaj trpi kaj slovenskega, so to k večjemu slovenske stranke v pisarni njegovi.

Okraj Gorenjeradgonski je čisto slovenski, pa tamošnji beležnik ni več tega jezika. (Čujte! na desnici.)

V okrajnem glavarstvu Slovenjigradec živi 6151 Nemcev poleg 34.797 Slovencev in kakor je bilo v nekejši časniški notici, katerej se pa ni ugovarjalo, brani se tamošnji beležnik (Čujte! Čujte! na desnici) slovenskim strankam slovenski uradovati, če tudi prosijo.

Slovenski okraj Kozje ali Drachenburg — pobalhorneno — mora imeti beležnika, ki se je marsikaj učil, samo jezika svojega uradnega okraja ne.

V okrajnem glavarstvu Ptujskem je 4287 Nemcev in 75.600 Slovencev in vendar je tam bilo sledeče mogoče: Prišel je slovenski kmet k jednemu izmej tamošnjih treh beležnikov in zahteval, da bi se zapuščinska obravnava vršila slovenski in o tem spisal slovenski zapisnik. Beležnik mu je odgovoril: Nikdar še nesem sestavljal razdelitvenega zapisnika v slovenščini in ga nikdar ne bodem.

Sedanje vodstvo pravosodnega ministerstva se, kakor že omenjene, resno prizadeva, nam na Spodnjem Štajerskem imenovati popolnoma slovenščine večše beležnike. Nekaj se je že to zgodilo, a baš tem beležnikom nekateri okrajni sodci na neverjeten in občutljiv način nagajajo.

Dokaz zato vzel bodem iz „Zeitschrift für das Notariat in Oesterreich“. Tam je povedano, kako dotični sodci razdeljujejo zapuščinske obravnave notarjem. Dovolite mi sledeče prečitati (čita):

Okrajni sodci na Ptujem je mej tamošnje tri beležnike v letu 1885 tako-le razdelil zapuščinske obravnave: Gospod beležnik Schönwetter jih je dobil 62, beležnik Rodošek 63, Fillaferro nad 127; v letu 1884 Schönwetter 59, Rodošek 64, Fillaferro 130; v letu 1883 Schönwetter 67, Rodošek 70, Fillaferro 137.

Tako se je zgodilo, da je v treh letih dobil Fillaferro devet zapuščinskih obravnav več nego oba tovariša njegova vkupe!

Še slabše se pa godi jedinemu beležniku v Ormoži. Dobil je 1885. leta le 11 zapuščinskih obravnav in leta 1884. pa le dve. To je vendar samovolja. Tu bi bilo treba kake pomoči. Ali naj vse zapuščinske obravnave rešijo okrajni sodci sami ali naj je pa enakomerno razdelé beležnikom.

Sedaj bodem pa spregovoril o nekaterih družih pomankljivostih. Pred vsem o neredu, v kakeršnem je zemljiška knjiga pri okrajnem sodišči v Ormoži, kakor sem zvedel, da posamične uloge

1861. leta datovan, proglasil se je 5. marca istega leta v celi Rusiji, manifest, dajoč kmetu svobodo. Tudi poljskemu narodu na Ruskem zasijalo je tedaj seveda solnce lepše bodočnosti. Napredovalo je seveda kmetstvo silno počasi. Še sedaj je jako malo kmetov, imajoč sine svoje v šolah srednjih.

Meščanstvo pa se je jelo množiti in krepiti. Izvrsten, zdrav se širi ta živelj in to zlasti v zadnjih dveh desetletjih. Krasne ti kaže lastnosti in Poljaki misleči trdijo sami, da biva v sedanjem srednjem njih stanu živelj najlepši, obetajoč srečen razvitek narodov.

Razmere politične so seveda na „Ruskem Poljskem“ še vedno ostre. Zlasti je Varšava nekako gnjezdo tihi nezadovoljnosti. V obče pak je zadeva ta za Slovane posebno nežnega značaja. Neprijatelj Slov. nov pak, porablja jočim velikim veseljem zavor ta prijaznosti bratski v prospeh zlobnih svojih namer, rečem s Puškinom: „Оставьте насъ, сія семейная вражда! Везмысленно прелдцать вась, борьбѣ отчаянной отвага — и ненавидите вы насъ!“

Da stanje to neprijetno vsaj nekoliko razume, znati je treba in premisliti dobro vse tu delujoče zadeve in zgodke. (Konec prih.)

nemajo niti bremenskih listov, da ni nobenih suplemenčnih zvezkov, in da se, ker ni bremenskih listov, kar pol pole prilima. Pri mnogih ulogah so dolgovi iz stare knjige v novo niti prenesli neso, in tu se je pripetilo neko posebno razbremenje posestev (veselost), kajti dosti je bila opazka s svinčnikom, pa se je naredilo posestvo brez dolgov; govori se, da so se na ta način celo branilnični dolgovi v znesku od 900 do 6000 gld. izpravili iz nove knjige.

Jako pomankljiva bila so nekda poizvedovanja o občinskem imetju, vsaj okrajai zastop je moral v več slučajih — mislim, da v osmih reklamovati tako imetje. Predsednik okrožnega sodišča v Celji je bil sicer o tem neredu nekaj zvedel in bil poslal svetniškega tajnika, da stvar preišče. Preiskava pa ni dosti koristila, ker so take pomankljivosti še ostale, kakor sem je navel. Pripeti se, da se kakemu kmetu v zemljiški knjigi vzame nekaj parcel, drugemu pa kar celo posestvo. Strokovnjaki trdijo, da bi bilo treba tu napraviti nove zemljiške knjige.

Sedaj bodem pa spregovoril o nerednostih pri okrajnem sodišči Ptujskem. Ondu sta nastavljena dva avskultanta, ki nesta večša slovenščini niti v besedi niti v pismu. To je pa že vendar preveč, kajti v okraji je 75.000 Slovencev. (Čujte! na desnici.)

Ker ne znata slovenski, morata s slovenskimi strankami pisati le nemške zapisnike. Večkrat se prigodi na Spodnjem Štajerskem, da vprašajo stranko, v katerem jeziku hočejo pisati zapisnik; vprašanje se pa tako stavi, da stranka dobro ve, kaj želi sodnijski uradnik, namreč nemški zapisnik, ter prepusti, da stvar samo odloči sodec po svoji volji, stori torej, kar hoče, in sestavi nemški zapisnik, in s tem se doseže namen, kateri želé sovražniki uradovanja slovenskega, da se število slovensko sestavljenih zapisnikov pomanjša in taka konstatuje, da ni treba slov. uradovanja, kajti slovenske stranke same ne zahtevajo zapisnikov slovenskih. Okrajni sodec na Ptui, je kakor se kaže, velik sovražnik slovenskega uradovanja. Zato imam poseben dokaz. Na Ptui je slovenski denarni zavod, posojilnica.

Ta seveda uraduje slovenski, vse njene sodnje uloge so slovenske, ravno tako so vse prošnje za dražbe slovenske in vselej prosi se izrecno, da se edikt „v Graškem uradnem listu objavi v slovenščini.“ Poročevalec v to privoli, sestavi tudi dotični edikt v slovenščini, toda okrajni sodec tega trpeti ne more in ukaže ekspeditnemu uradniku, da prevede slovenski edikt v nemščino in prevod pošlje v Gradec. (Čujte! na desnici.)

Posojilnica se je zaradi tega pritožila pri pravosodnjem ministerstvu, pa dosedaj še ni dobila nobene rešitve.

Nadejam se, da se bode ta stvar kmalu in ugodno rešila, ker pošiljajo Celjsko okrožno in okrajno sodišče, okrajni sodišči v Mariboru in Šmarji pri Jelšah itd. slovenske edikte Graškemu uradnemu listu. (Čujte! na desnici.)

Prvi contra govornik je včeraj Slovane na prav nesramen način razžalil in zato je bil poklican k redu, kar je zaslužil, in tudi moj tovariš ga je dobro okrcal. Očital pa ni nam samo barbarstva, temveč tudi servilizem in v tem oziru imam svoje nazore. S servilizmom je pri narodih ravno tako, kakor pri posamičnih osobah. Domec eris felix, multos numerabis amicos. Tempora si fuerint nubila solus eris.

Če narod pride v nesrečo, postanejo mnogi nevredni sinovi njegovi renegate in služijo tudi tujemu srečnejšemu narodu. Naša zgodovina je zgodovina tisočletnega trpljenja. Jeden del vzdihoval je stoletja pod mongolskim, drugi pod turškim jarmom. Slovenci bili smo tisoč let podložni nemškemu posestniku in torej ni čuda, če imamo največ in najzagrizenejših renegatov. Ne poznam naroda, ki ne bi ga zadela jednaka usoda, kadar pride v nesrečo; tudi nemški ni izvzet. Ko so vzdihovali Nemci pod izesom Napoleona I., se je nemški pesnik Wolfgang Goethe prilizoval francoskemu despotu. Servilizem torej ni slovanska posebnost. (Konec prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 15. junija.

Koroški državni poslanec Goess razložil je v pismu svojem volilec, katero se je objavilo, zakaj je odložil svoj državnozbornski mandat. K temu so ga nagibale žalostne razmere, mej opozicijo in pa dejstvo, da se veljava parlamenta vedno manjša. Vse se vrši za kulisami, kjer seveda se ne ravna vselej

pošteno. Tako se je godilo tudi pri žganjarskem davku, ki je dal neposredni povod, da je odložil mandat. Na narodnogospodarske koristi Koroške se nič ne ozira. Pri taci okolnosti on ni mogel več ostati v državnem zboru. Tacega parlamenta nepriestranski sodeč človek čislati ne more, pravi Goess. Ko bi koroški poslanec dobro premislil, bi moral vedeti, da je levica mnogo zakrivila sama, da parlament zgublja veljavo.

Budgetni odsek avstrijske delegacije imel bode v ponedeljek prve sejo. Do tedaj bodo poročevalci že izdelali svoja poročila in bode odsek potem vsak dan imel posvetovanja. Ker bodo hiteli z delom, bodeta delegaciji še ta mesec končali zborovanje. — Grof Andrassy je odložil svoj mandat kot član ogerske delegacije. Predsednik je povabil na njegovo mesto prvega namestnika grofa Pallavicinija. Kakor se vidi, hoče se Andrassy re popolnem odtegniti parlamentarnemu življenju, ko je zgubil upanje, da bi še kdaj postal minister vnanih zadev. Njegove protiruske politike ne odobravajo odločilni krogi.

Naučno ministerstvo hoče baje izdati naredbo, da vsi suplenti na srednjih šolah, ki ne dokažejo svoje sposobnosti za učiteljevanje do 15. julija t. i., izgube svoje mesta.

Hrvatska vlada predložila je saboru dve važni predlogi: načrt novega volilnega reda in zakon o novi organizaciji sabora. Število voljenih poslancev se bode skrčilo na 90. Dosedaj jih je bilo 110. Cenzus za viriliste se bode določil na 1000 gold. letnega davka, vendar jih ne sme biti več nego 45.

Vnanje države.

V **Srbiji** jako ostro postopajo proti opozicijskemu časopisu. Urednika „Velike Srbije“ obsodili so te dni v jednoletno ječo.

Ker se vodi **bolgarske** opozicije Cankov in Karavelov nesta mogla sporazumeti, sedaj drug družga napadeta po svojih organih. Iz teh napadov se spozna, da obema ni toliko za stvar in za blagor bolgarskega naroda, kolikor za lastne koristi. Karavelov v svojem listu taji, da bi se bil pogajal s takim človekom kot je Cankov. Cankov pa v svojem organu „Napred“ priznava, da se je pogajal s Karavelovom, a se je preveril, da bi tak kompromis nič ne koristil, ker Karavelov nema nobene veljave v deželi. Daje pa razumeti, da bi se sporazumel s Stambulovom, katerega narod spoštuje. Tak kompromis bi deželi bil koristen. Stambulov se pa baje nič ne meni za Cankova laskanje, ker ve, da bi se drugače ne mogel sporazumeti, da bi moral Cankovu odstopiti ministersko predsedstvo, in prevzeti kak drug portfelj, česar pa ne mara. V Rusiji pa tudi Cankova in Karavelova ne čislajo dosti, ker so ja že precej spoznali. — Popova utegnejo še pomilostiti, ker se je vlada preverila, da je javno mnenje zanj. Dne 17. bode o tem sklepal ministerski svet. Ministri baje nemajo nič proti pomilostitvi, samo v tem neso jedini, ali naj knez odreče podpis obsodbi, ali naj pa obsodbo podpiše in ga potem pomilosti. Prvo bilo bi nekaka brea za vojno sodišče. Če gre le zato formalno vprašanje, se bodo ministri že sporazumeli in opoziciji bode zopet splavalo upanje po vodi, kajti nadejala se je, da zaradi tega pride do ministerske krize ali pa celo do državnega prevrata.

Francoska vlada premišljuje, ali bi imenovala Miribela načelnikom generalnega štaba, ali ne. Jedenkrat se je že bila razširila vest, da je imenovan, pa se je takoj zopet preklicala. General je jako nadarjen mož, a njegovo republikansko mišljenje ni prav trdno. Govore, da je pristaš Orleanscev. Oportunisti se potegujejo zanj, radikalci so pa proti njemu.

Vse **nemške** liberalne kroge je hudo prestrašila vest, da se je zdravje nemškega cesarja slabšati začelo, baš ko je začeli izvrševati svoja načela. Ko bi cesar ozdravel, bi polagoma odpravil vse reakcionarne državnike, kakor je Puttkamerja, če pa umrje, bode Bismarck zopet postal vsemočen. Volitve se bodo zopet vršile po njegovi volji in o svobodi ne bode sledil.

Dopisi.

Iz Radovljice 14. junija [Izv. dop.] Ni še minulo leto, kar smo poročali dragim čitateljem tega lista o ognji necega stoga v Lescah in zopet je zadela Jako Legata, posestnika pogorelega stoga velika nesreča, ker pogorela mu je cela hiša in čvetero goved.

7. dne tega meseca ob 11. uri v noči zbudil nas je zopet bučeči glas tukajšnje požarne brambbe. Velik žar naznamoval nam je precej, da v Lescah gori.

Žalostno pozvanjali so zvonovi Leščanski, priti ljudem v pomoč, ki so v stiskah in nesreči. In pomoč jim je tudi došla, ker izvrstna naša požarna bramba bila je prva na požarišču, katera je ubrala nesrečo celej vasi Leščanskej in njenim prebivalcem. Neutrujeno so udje delali, akoravno so bili v malem številu. Hiša pogorela je vsa, živina ravno tako, in škode je na tisoče. Sreča jedina ta, da je

Jaka Legat, kojemu kakor smo že omenili je hiša pogorela, bil zavarovan pri agenciji o Gradci.

Čast gre gosp. Leopoldini Homan iz Radovljice, katera je zopet dala svoje konje v porabo požarni brambi.

Posebna čast gre Rokki Rozmanu, slugi našega deželnega glavarja gospoda grofa Turna in Franju Mraku iz Radovljice katera sta ne brigajoč se za varnost svojega življenja podala v prvo nadstropje hiše, katero je bilo vse ognj i, in rešila precej potrebnih rečij. Tudi Blejska in Begunjska požarna bramba prišli sta na požarišče in mnogo pripomogli s svojimi brizgalnicami.

Še le ob 6. uri zjutraj pogasil se je ogenj, in veseli, ako ravno jako utrujeni, vrnili so se člani naše požarne brambe nazaj v Radovljiško mesto.

Požgal je hlapec Jaka Legata, posestnika pogorelega poslopja, in to iz golega sovraštva, kerga je odgnal iz službe, ker ni bil za delo. A imajo ga že dobro zaprtega.

Naj bi ga stroga kazen zadela!

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe Kranjske.

V Ljubljani, 14. junija.

Predseduje mesto obolelega predsednika, deželnega glavarja, grofa Thurna, podpredsednik g. Josip Friderik Seunig. Navzočni so: deželni predsednik, baron Winkler, c. kr. vladna svetnika Dralka in Globočnik, kot zastopniki deželnega odbora deželni odborniki dr. Vošnjak, Detela in Dežman. Udov je bilo navzočnih do 80. Predsednik g. Seunig otvori zborovanje tako:

Slavni zbor! Ker je družbeni predsednik gospod Thurn žalibog nevarno obolel, imam jaz čast, predsedovati temu občnemu zboru, katerega s tem pričnem. Pred vsem pozdravljam v imenu glavnega odbora vse došle ude posebno pa visokorodnega gospoda deželnega predsednika barona Winklerja, katerega ob tej priliki prosim, da blagovoli naše sklepe blagohotno uvaževati, in ako potrebno na merodajnem mestu priporočati. Pozdravim tudi c. kr. vladnega svetnika Dralko in tudi zastopnika slavnega deželnega odbora gospoda cesarskega svetnika Murnika.

Slavni zbor! Iz upravniskega poročila morete razvideti odborovo delovanje, katero je bilo, vsaj po mojem mnenju, uspešno, zlasti ako uvažujete skromne društvene sile in kmetom neprijazne časovne razmere. Upajmo pa, da nastanejo za kmetijstvo kmalu boljši časi, za kar bodo gotovo skrbeli visoka vlada in deželni zastop pa tudi pojedini kmetovalci, ako se naudušimo za gaslo našega presvetlega cesarja: „Združenimi močmi!“ (Dobro! Slava!) Predno prestopimo na dnevni red, usojam si v ime glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe Kranjske staviti sledeči predlog, da slavni občni zbor sklene: „V proslavo štiridesetletnice vladanja Njega Velečastva presvetlega cesarja Frana Josipa I. sklene občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske, da družba priredi v začetku meseca oktobra deželno sadno razstavo v Ljubljani. Gospod cesarski svetnik bode predlog utemeljil. Deželni odbornik gospod Murnik utemeljuje predlog v daljšem govoru rekši: Deželni zastop, občina glavnega mesta, občine po deželi, z jedno besedo cela dežela se pripravlja, 40letnico našega presvetlega cesarja Frana Josipa I. praznovati. Vsi se pripravljajo na ta praznik in hote 40letnico praznovati v zmislu Najvišje želje le z dobrodelnimi ustanovami, s podporo ubogih, v korist šolstvu, z zasajenjem sadnega drevja itd. Tudi glavni odbor misli, da bi kmetijska družba priznavala primerno 40letnico s tem, da napravi deželno sadno razstavo. Pri tej priliki spominjati se je nam našega preljubljenega cesarja in premilostnega vladarja, kateri je neizmerno veliko za kmetijski stan storil. Spominjajmo se le cesarskega patenta z dne 4. marca 1849. o izvršitvi zakona zadevajočega odpravo tlake in razbremenjenja zemljišč, spominjajmo se že od l. 1860. trajajoče ustave, spominjajmo se pravic, katere smo v tem času dobili. Za vladanja presvetlega cesarja ustanovilo se je posebno ministerstvo, to je c. kr. poljedelsko ministerstvo, katero po vsej moči skrbi za povzdigo kmetijstva in gozdarstva, katero podeljuje podpore za plemensko govejo živino, za povzdigo konjereje, ovčjereje itd. Družba razdeluje razne podpore, napravlja razne razstave in da se to more zgoditi, v prvi vrsti zahvaljevati se imamo c. kr. kmetij. ministerstvu. Za vladanja našega presvetlega cesarja

razširil se je pouk v kmetijstvu na naših ljudskih šolah, učiteljskih pripravnicah, ustanovila se je velika šola za kmetijstvo, ustanovila se je mnogo nižjih in srednjih šol za kmetijstvo, katere so dobile in dobivajo izdatne podpore od vlade. Priporočam torej, da se predlog vsprejme.“ Predlog se jednoglasno z živioklici brez razgovora odobri. O volitvi tajnika in odbornika smo čitatelje že obvestili.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Dramatično čitanje) priredita hrvatska umetnika iz Zagreba, g. Adam Mandrovič, ravnatelj deželnemu gledališču v Zagrebu, in g. Andrej Fijan, v soboto dne 16. junija t. l. v dvorani čitalnice Ljubljanske. I. „Kohan in Vlasta“, I. delo, „Svatba“, od dr. Fr. Markovića. II. „Mej dvema stoloma“, šaljivi solo-prizor iz francoskega. III. Veliki prizor iz III. dejanja „Kralj Lear“, spisal Shakespeare. IV. „Strmogled“, spisal Šenoa. — Ustoppina: Sedeži I. vrste 1 gld.; II. vrste 80 kr.; ustoppina 50 kr.; dijaški in garnizonski biljet 30 kr. Ustoppnice se dobivajo pri čitalničnem kustosu (trafika). V začetku in mej posamičnimi točkami poje čitalniški oktet. Začetek ob 3. uri zvečer.

— (Deklamatorično predavanje.) Umetnika hrvatskega deželnega gledališča iz Zagreba, gosp. Adam Mandrovič, ravnatelj, in Andrej Fijan ljubovnik in junak omenjenega zavoda priredita jutri v soboto dne 16. ob 8. uri zvečer v dvorani Ljubljanske čitalnice prijateljem umetnosti deklamatoričen večer. Redek užitek, kateri se ponuja ta večer Ljubljani, privabil bode brezdvomno mnogo obiskovalcev. Naše občinstvo bode prepričalo umetnika, katera Zagreb osipa s cvetjem in ovacijami, da zna čislati umetnost in da jej tudi v Ljubljani ne manjka podpornikov. Ustoppnice se dobivajo pri kustosu v čitalnici.

— (Mestni zbor Goriški) je sklenil, da se v proslavo štiridesetletnice cesarjeve ustanovi Fran Josipov otroški vrt. V ta namen dovolil je zbor 10.000 gld. Istim povodom bode se nova topničarska vojašnica imenovala: „Vojašnica Fran Josipova“ Otroški vrt in vojašnica blagoslovila se bodeta dne 2. decembra t. l.

— (Stare bankovce.) Kdor ima še starih goldinarjev, jih še lahko na Dunaji (odbivši 50 kr. kolek) do 28. t. m. zamenjati, potem neso nič več veljavni. Stari petdesetaki zamenjujejo se do konca 1889. l. (odbivši 50 kr. za kolek), tudi proti prošnji pri finančnem ministerstvu. Stari petaki so že zapudli in nemajo nobene vrednosti več. Stare bankovce zamenjuje rada firma F. X. Souvan v Ljubljani.

— („Učiteljski Tovariš.“) List za šolo in dom“ ima v 12. številki nastopno vsebino: Vzgojevalni pouk in učiteljev vzgled. (Jakob Dimnik.) — Knjiga Slovenska. — O počitovanji pri računstvu. — Učila. (Spisal J. Lapajne.) — Književnost. — Dopisi.

— (Popravek.) Po „Triester Zeitung“ javljali smo včeraj tudi mi, da je g. Anton Križanac v Žavljah umrl. Kakor čitamo v omenjenem listu, pa to ni res. Gosp. Križanac ni še umrl, a je nevarno bolan.

— (V Jarenini) praznovala sta 28. dne maja svojo zlato poroko viničar Fran Avdič in njegova žena Ivana. Mož ima 70, žena 79 let.

— (Strela) ubila je preteklo nedeljo pri Mladici blizu Semiča kmetico Nežo Plut, ki je pod drevesom vedrila.

— (Samomor.) Mihael Zalokar, rodом s Krškega, hlapec pri g. Serčanu, skočil je preteklo nedeljo v Zagrebu v Savo in izginil v valovih. Povod samomoru bila je nesrečna ljubezen.

— (Razpisano) je mesto zemljišnega knjigovodje pri okrožnem sodišči v Rudolfovem. Prošnje do 16. julija. — Dalje je razpisano mesto 2. učitelja na dvorazrednici v Begunjah pri Cerknici. Plača 400 gld. Prošnje do 20. julija.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Serajevo 15. junija. Cesarjevič in cesaričinja šla včeraj na sprehod po bazarjih, ogledala več mošej ter potem v turški kavarni pred Višegradskimi vrati pila kavo. Milostna prijaznost visokosti vzbudila splošno navdušenost. Po obedu obiskala visoka gosta vojaški kazino, kjer je pravoslavno prebivalstvo priredilo starosrbski svatbeni spreved s plesom. Cesaričinji bile predstavljene udeležnice svatbe.

benega spreveda. Ob 10. uri ostavili visokosti mej navdušenimi klici kazino. Cesarjevič od-potoval ob 6. uri zjutraj v spremstvu nadvoj-vode Otona in barona Appela v Fočo.

Potsdam 15. junija. Cesar Fri-derik ob 11. uri dopoldne mirno umrl. (Pokojni cesar Friderik bil je jedini sin dne 9. marca t. l. umrlega ce-sarja Viljema, po čegar smrti je postal pruski kralj in ob enem nemški cesar. Vladal je malo nad tri mesece. Porojen je bil cesar Friderik dne 18. oktobra 1831, umrl je torej v 57. letu dobe svoje. Naslednik na nemškem in pruskem prestolu mu bode najstarejši sin Viljem, porojen dne 27. januarja 1859, poročen z Avgusto Viktorijo, hčerjo vojvode Šlezvik-Holsteinskega, s katero ima čvetero sinov. Novi nemški cesar bode torej Viljem II. Uredn.)

Potsdam 15. junija. Po noči ni bilo bistvene izpremembe v vznemirajočem stanju cesarjevem. Cesarska obitelj do pozne ure po noči v Friedrichskron zbrana. Cesarica od 4. ure zjutraj zopet pri cesarjevi postelji.

Madrid 14. junija Ostavka kabineta vsprejeta. Sagasta dobil naročilo, da sestavi novo ministerstvo.

Ljudsko sredstvo. Moll-ovo „Francosko žganje“ daje ravno tako uspešno kakor ceno sredstvo proti trganji po udih, ranah, oteklinah in ulesih. Cena steklenici 80 kr. Vsak dan razpošilja po poštne povzetki A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in pod-pisom. 6 (31—8)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji (331—136)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijske srečke 13. junija.

V Brnu: 13, 83, 44, 76, 38.

Tuji:

14. junija:

Pri **Maliči:** Glas, Pokorni, Minkuš, Markus z Du naja. — Kaiba iz Loke.
Pri **Slonu:** Maier, Mandl z Dunaja. — Rech, Keil iz Pulja.
Pri **južnem kolodvoru:** Pibrovi iz Kroke. — Veder iz Semlina.

Umrlj so v Ljubljani:

13. junija: Marijana Černe, mestna uboga, 90 let, sv. Petra cesta št. 70, za oslabljenjem.
14. junija: Dr. Karl Ahn, gimnazijski profesor, 62 let, Turjaški trg št. 4, za srčno hibo. — Marija Unterlad-

stätter, kontrolorjeva žena, 83 let, Stari trg št. 6, za oslab-ljenjem.

15. junija: Marija Čermak, portirjeva hči, 13 let, Poljanska cesta št. 26, za osepniciami.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
14. junija	7. zjutraj	734.3 mm.	19.8° C	sl. vzh.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	732.3 mm.	26.8° C	z. jz.	d. jas.	
	9. zvečer	732.1 mm.	19.8° C	sl. jz.	d. jas.	
Srednja temperatura 22.7°, za 3.7° nad normalom.						

Dunajska borza

dné 15. junija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danés
Papirna renta	78.90	—	79.15
Srebrna renta	80.60	—	80.90
Zlata renta	109.85	—	109.70
5% marcna renta	93.90	—	93.95
Akcije narodne banke	862.—	—	859.—
Kreditne akcije	282.40	—	284.90
London	126.45	—	126.45
Srebro	—	—	—
Napol.	10.03	—	10.03
C. kr. cekini	5.95	—	5.95
Nemške marke	62.02 1/2	—	62.—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132 gld.	40 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100 „	166 „	60 „
Ogerska zlata renta 4%	98 „	60 „	60 „
Ogerska papirna renta 5%	86 „	45 „	45 „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105 „	30 „	30 „
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	118 „	7 „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi .	127 „	50 „	50 „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99 „	75 „	75 „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99 „	75 „	75 „
Kreditne srečke	180 „	21 „	21 „
Rudolfove srečke	10 „	21 „	21 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „	106 „	50 „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v. .	229 „	75 „	75 „

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubljeni soprog, oziroma oče, ded in tast, gosp.

JOSIP KOŠMELJ,

v sredo 13. t. m. ob polu 3. uri popoldne po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 70. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v petek 15. t. m. ob 3. uri po-poldne na pokopališče sv. Frančiška v Železnikih. Sv. zadušne maše se bodo brale v podružni cerkvi sv. Frančiška.

Ranjci bodi priporočen v blag spomin in mo-litev.

V Železnikih, dne 13. junija 1888.

Ana, soproga.

France, Blaž. Luka, Josip, Matevž, Rotija in Katarina,
otroci.

France, Tonček, Tončka Minka,
unuka. unukinja.
Eliza Košmelj, roj. Potočnik,
sinaha. (424)

Z jako potrjim srecem naznanjamo podpisani tužno vest, da je ugažalo Bogu Vsegamogočnemu, njihovo tako srčno ljubljeno mater, oziroma staro mater in prababico, blagorodno gospo

MARIJO UNTERLADSTÄTTER,
roj. SUPPANTSCHITSCH,
kontrolorjevo udovo,

po dolgi bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, danes v četrtek opoldne ob 11 1/4. uri, v 83. letu njene dobe, poklicati na oni boljši svet.

Pogreb bode v soboto dne 16. junija t. l. ob 1/2 6. uri popoldne iz hiše št. 6 na Starem trgu na pokopališče k sv. Krištofu in se bodo ondú posvetni ostanki srčno ljubljene pokojnice polo-žili v rodbinsko rakvo.

Svete maše zadušnice se bodo brale v mestni farni cerkvi sv. Jakoba.

Draga pokojnica priporoča se pobožnemu spo-minu.

V Ljubljani, dne 14. junija 1888.

Henrik Unterladstätter,
sin.

Marija Benedikt, roj. Traun,
unukinja.

Josip Benedikt,
trgovec.

Pepi, Leo, Walter, Hano,
praunuki. (425)

Poslano.

(10—22)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne

KISELINE

poznate kas najbolje okrepljujuče piče,
I kas izkušani lek proti trajnom kašlju pljučevine I
želudca bolesti grkljana I proti meh. rana kataru,

HINKE MATTONIJA

Karlovi vari i Widn.

! Rogaška kislina !

vedno sveže napolnjena, — na
debelo in drobno,

dobi se po nizki ceni (303—8)

v Krakovem št. 27.

Naznanilo.

Pri podpisnem uradu se takoj vsprejme v službo

občinski sluga

z letno plačo 360 gld. in s povprečnino za monturo letnih 45 gld.

Taisti mora biti slovenskega in nemškega je-zika v besedi in pisavi zmožen, v pisavi rabljiv, po-polnoma zanesljiv in bistveno zdrav.

Lastnoročno pisane prošnje se imajo do dne **25. junija t. l.** podpisnemu uradu predložiti.

Mestni občinski urad Idrijski,

dne 13. junija 1888.

(423—1)

Občinski glavar: **Štefan Lapajne.**

Pomoč

se ponuja pri vseh boleznih, zlasti onih, ki izvirajo iz spridene krvi, nadalje pri padci, živčnih boleznih, nesnih bolečinah, plućnih in želodčnih boleznih, naduhi, slabosti, protinu, trganji in pri vseh ženskih boleznih. Trakulja odpravi se v dveh urah z glavo vred, za kar se jamči. Metoda, ki je hitra in sigurna, pospešuje se z odličnim in skušenim sredstvom. Ob-širna poročila pošljejo naj se z naslovom: (346-4)
„Hygiea-Officin“ Breslau II.

Ne zameniti z Radgonsko.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislecí največ **natrona** in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena pozivljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gor-koto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gld.) (339—8)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dva-kratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bol-nikov v enako močne tekočine kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih seavniške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske slatine na Štajerskem.

V zalogi imata kisló vodo **Ferdinand Plautz** in **Mihael Kastner** v Ljubljani.